

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CMEPIUS. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them. Project number: 2023-1-SI01-KA210-VET-000156692

KARIERNA SOBA POBEGA V PRIHODNOST – poklici prihodnosti in kompetence prihodnosti

Co-funded by
the European Union

Cene Štupar

FANOPTIKON

ISTITUTO DI
SCIENZE
UMANE
E LETTERE
DANTE

Kazalo vsebine

Uvod.....	2
Priprava na poklice prihodnosti.....	3
Ključni poklici	3
Prihodnji trendi in podpora prilagodljivosti.....	5
Karierno svetovanje in usmerjanje za poklice prihodnosti.....	6
Sobe pobega za učenje	7
Postavitev sobe pobega KARPO	8
Misije KARPO in prihodnja poklicna pot	8
Energija in trajnost	9
Informacijska in digitalna preobrazba.....	10
Biotska raznovrstnost in skrb za okolje	11
Tehnologije prihodnosti.....	12
Življenjski slog in dobro počutje	13
Zaključek.....	15

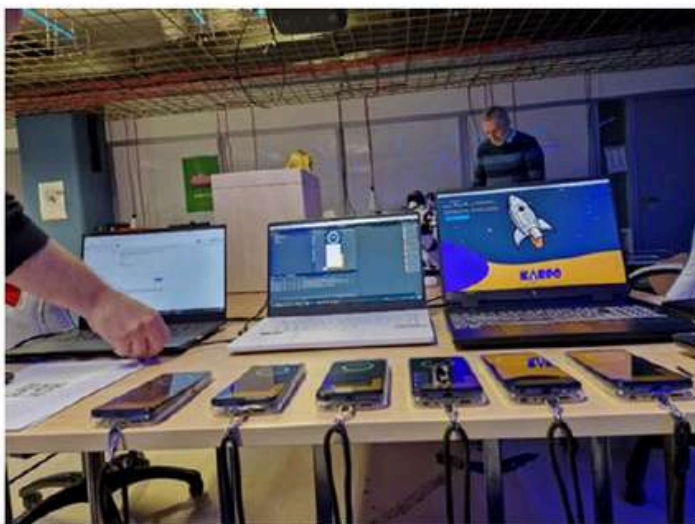

Uvod

Svet dela se korenito spreminja. S tehnološkim napredkom, okoljsko trajnostjo in družbenimi spremembami se spreminjajo tudi poklici, ki bodo uspešni v prihodnosti.

V državah, kot sta Hrvaška in Slovenija, je priprava na to spremembo ključnega pomena za oblikovanje odporne in prilagodljive delovne sile. Ta priročnik raziskuje, kako ti nastajajoči trendi oblikujejo trg dela in kakšne kompetence morajo posamezniki razviti, da bodo uspešni. S poudarkom na poklicih in veščinah prihodnosti bo ta priročnik izobraževalcem, kariernim svetovalcem, študentom in strokovnjakom pomagal pri krmarjenju skozi prihodnost, ki jo oblikujejo inovacije, trajnost in digitalna preobrazba.

V naslednjih razdelkih bomo poleg poklicev, ki naj bi nastali preučili tudi ključna potrebna znanja in spretnosti. Priročnik bo ponudil tudi vpogled v to, kako posameznike učinkovito pripraviti na te spremembe s pomočjo kariernega svetovanja, izobraževalnih orodij in samostojnega učenja. Poleg tega bomo preučili šest poslanstev projekta Erasmus+ KARPO, ki usmerjajo ta prehod - energija, informacije, biotska raznovrstnost, tehnologije prihodnosti in življenjski slog - in pokazali, kako se ujemajo s prihodnjimi poklicnimi potmi.

Priprava na poklice prihodnosti

Ker tehnologija, trajnost in inovacije še naprej na novo opredeljujejo panoge, se bo narava dela močno spremenila. Da bi ostali konkurenčni, morajo biti posamezniki pripravljeni na prevzemanje vlog, ki niso pomembne le danes, temveč bodo postale pomembnejše tudi v prihodnosti. Poznavanje teh nastajajočih poklicev in potrebnih kompetenc je bistvenega pomena za premišljeno izbiro poklica.

Ključni poklici

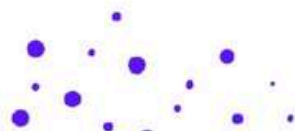
Prihodnost dela bodo določali hiter tehnološki napredek, okoljska zavest in spreminjajoči se poslovni modeli. Nastaja več poklicev, ki združujejo tehnologijo, ustvarjalnost in trajnost, kar ustvarja nove priložnosti za usposobljene strokovnjake.

Inženirji umetne inteligence so na primer v ospredju razvoja inteligentnih sistemov, ki spreminjajo panoge, kot so zdravstvo, finance in proizvodnja. Ti inženirji oblikujejo algoritme, ki avtomatizirajo procese, izboljšujejo sprejemanje odločitev in povečujejo produktivnost, pri čemer potrebujejo strokovno znanje s področja programiranja, strojnega učenja in podatkovne analitike.

Drugi ključni poklic je poklic strokovnjaka za obnovljive vire energije. Ko bo svet prešel na čisto energijo, bodo ti strokovnjaki ključni pri načrtovanju in upravljanju sistemov. Ti sistemi zmanjšujejo emisije ogljika, kot so sončne, vetrne in bioenergetske tehnologije. Strokovnjaki na tem področju bodo potrebovali znanje o energetskih sistemih, okoljskih predpisih in vodenju projektov.

Razvija se tudi zdravstveni sektor, v katerem imajo digitalni zdravstveni delavci vse pomembnejšo vlogo. Ti strokovnjaki za izboljšanje rezultatov uporabljajo orodja kot sta telemedicina in diagnostika z umetno inteligenco. Njihova vloga ne zahteva le medicinskega znanja, temveč tudi znanje na področju analize podatkov in kibernetike varnosti za zagotavljanje zasebnosti podatkov pacientov.

Na področju razvoja mest si bodo trajnostno usmerjeni urbanisti prizadevali za oblikovanje pametnejših in bolj zelenih mest. Ti strokovnjaki bodo sodelovali z inženirji in okoljevarstveniki pri oblikovanju energetske učinkovite infrastrukture, zelenih površin in trajnostnih prometnih sistemov. Zaradi vse hitrejše digitalne preobrazbe bo še naprej povpraševanje po strokovnjakih za kibernetiko varnost, ki bodo potrebovali znanja s področja varnosti omrežij, etičnega vdiranja in varovanja podatkov, da bi zaščitili informacije v različnih panogah.

Kompetence za prihodnost

Prihodnja delovna sila bo za uspeh potrebovala kombinacijo tehničnih, medosebnih in prilagoditvenih spretnosti. Ker se industrije vse bolj digitalizirajo, bo digitalna pismenost bistvenega pomena, vključno z znanjem umetne inteligence, podatkovne analitike in digitalnih orodij. Samo tehnična znanja ne bodo dovolj; kritično razmišljanje, reševanje problemov in ustvarjalnost bodo še naprej ključnega pomena, saj bo avtomatizacija prevzela rutinske naloge. Prilagodljivost in zavezanost k vseživljenjskemu učenju bosta ključnega pomena za ohranjanje konkurenčnosti.

Okoljska trajnost bo ključna kompetenca v vseh sektorjih, strokovnjaki pa bodo morali uporabljati trajnostne prakse, od upravljanja virov do obnovljivih virov energije. Učinkovita komunikacija, sodelovanje in čustvena inteligenca bodo ključnega pomena, zlasti v globalnih skupinah na daljavo.

Kritično razmišljanje in reševanje problemov bosta zaradi avtomatizacije, ki bo prevzela rutinska opravila, pomembnejša kot kdaj koli prej. Da bi ostali v ospredju, se morajo delavci z ustvarjalnostjo in inovativnostjo spopasti s kompleksnimi izzivi ter poiskati nove načine za doseganje napredka. V svetu, kjer se tehnologija razvija s svetlobno hitrostjo, bosta za uspeh ključnega pomena prilagodljivost in želja po učenju. Vseživljenjsko učenje ne bo le možnost, temveč bo nujno za ohranjanje konkurenčnosti in zagotavljanje dolgoročnega uspeha.

Okoljska trajnost bo postala nujna spretnost v vseh panogah. Ne glede na to, ali gre za inženirsko, finančno ali katero koli drugo področje, bodo morali strokovnjaki v svoje delo vključevati trajnostne prakse. To pomeni, da bodo obvladali upravljanje virov, zmanjševali količino odpadkov in se zavzemali za obnovljive vire energije. Po delavcih, ki se znajo orientirati v zapletenosti vpliva na okolje in izvajati trajnostne rešitve, bo veliko povpraševanje.

Ker se vse več dela prenaša na oddaljene in globalne ekipe, bodo ključnega pomena dobra **komunikacija, sodelovanje in čustvena inteligenca**. Strokovnjaki bodo morali premostiti kulture in časovne pasove ter spodbujati nemoteno timsko delo za spodbujanje inovacij. Sposobnost vzpostavljanja odnosov in učinkovitega sodelovanja bo v prihodnosti dela ključ do uspeha.

Prihodnji trendi in podpora prilagodljivosti

Poročilo Svetovnega gospodarskega foruma o prihodnosti delovnih mest za leto 2023 izpostavlja najpomembnejša znanja in spretnosti, ki so potrebna za uspeh v spreminjajoči se delovni sili. Med desetimi najpomembnejšimi spretnostmi za leto 2023 so kot bistvene izpostavljene kognitivne spretnosti, pri čemer je na prvem mestu analitično razmišljanje. Pri pogledu v prihodnost se predvideva, da se bo pomen teh spretnosti v naslednjih petih letih še povečal. Pričakuje se, da se bo povpraševanje po analitičnem in ustvarjalnem razmišljanju znatno povečalo - 72 % oziroma 73 % -, kar kaže na premik k večjemu poudarku na teh sposobnostih na delovnih mestih z motnjami. Ta trend podpirajo podjetja, ki prepoznavajo ključno potrebo po razmišljanju, odločanju in prilagodljivosti na delovnih mestih, manj dovzetnih za avtomatizacijo.

Podpora prilagodljivosti je v tem spreminjajočem se okolju ključnega pomena. Sposobnost nenehnega učenja in prilagodljivosti med spremembami bo za delavce ključnega pomena. Kognitivna prožnost, odpornost in radovednost niso le pomembni, temveč temeljni dejavniki za uspeh na delovnih mestih z motnjami. Ker tehnologija še naprej napreduje, bodo spretnosti analitičnega in ustvarjalnega razmišljanja skupaj s socialnim vplivom in vodstvenimi sposobnostmi delavcem omogočile krmarjenje v vse bolj zapletenih in povezanih okoljih.

V prihodnosti bodo morali delavci sprejeti vseživljenjsko učenje kot temeljni del svojega poklicnega razvoja. Zaradi hitrega razvoja tehnologije in panog bo statično znanje hitro zastaralo. Za ohranjanje konkurenčnosti bo potrebno stalno učenje s formalnim izobraževanjem, spletnimi tečajji in praktičnimi izkušnjami. S spodbujanjem teh spretnosti s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem lahko posamezniki postanejo bolj pripravljeni na prihodnje izzive in izkoristijo nastajajoče priložnosti. Ta sposobnost prilagajanja ne bo le okrepila osebnega razvoja, temveč bo prispevala tudi k rasti in konkurenčnosti podjetij v dinamičnem svetovnem gospodarstvu.

Delodajalci bodo morali vlagati tudi v izpopolnjevanje svoje delovne sile in zaposlenim omogočiti, da razvijejo nova znanja in spretnosti ter se prilagodijo novim tehnologijam. S spodbujanjem kulture učenja lahko organizacije zagotovijo, da bodo njihove ekipe ostale prožne in inovativne ob spremembah.

10 najboljših znanj in spretnosti za leto 2023:	Vrsta znanja in spretnosti.
1. Analitično razmišljanje	Spoznavne sposobnosti
2. Ustvarjalno razmišljanje	Spoznavne sposobnosti
3. Odpornost, prožnost in agilnost	Samoučinkovitost
4. Motivacija in samozavedanje	Samoučinkovitost
5. Radovednost in vseživljenjsko učenje	Samoučinkovitost
6. Tehnološka pismenost	Tehnološka znanja in spretnosti
7. Zanesljivost in pozornost do podrobnosti	Samoučinkovitost
8. Empatija in aktivno poslušanje	Sodelovanje z drugimi
9. Vodenje in družbeni vpliv	Sodelovanje z drugimi
10. Nadzor kakovosti	Vodstvene sposobnosti

Vir: Svetovni gospodarski forum, Poročilo o prihodnosti delovnih mest 2023

Karierno svetovanje in usmerjanje za prihodnje poklice

Karierno svetovanje in usmerjanje za prihodnje poklice imata ključno vlogo pri pripravi posameznikov na gibanje na trgu delovne sile. Ker se zahteve na trgu dela spreminjajo, zlasti zaradi tehnološkega napredka in spreminjajočih se družbenih potreb, karierno svetovanje posameznikom pomaga prepoznati njihove prednosti, interese in možne poklicne poti. Opremlja jih z veščinami, potrebnimi za uspeh, kot so kritično mišljenje, reševanje problemov, digitalna pismenost in prilagodljivost.

Karierno svetovanje spodbuja tudi samostojno učenje in čustveno inteligenco, kar posameznikom omogoča, da se prilagodijo novim razmeram, učinkovito upravljajo svoj čas in uspešno sodelujejo v različnih okoljih. S spodbujanjem študentov in strokovnih delavcev k raziskovanju pripravništev, spremljanju dela in projektnemu učenju lahko svetovalci posameznikom pomagajo pri sprejemanju premišljenih poklicnih odločitev.

Pri mlajših učencih je ključnega pomena predstaviti koncept prožnih poklicnih poti. Prihodnost dela bo vključevala več poklicnih sprememb, posamezniki pa morajo biti pripravljene na prekvalifikacije in izpopolnjevanje. Svetovalci se morajo osredotočiti na spodbujanje miselnosti vseživljenjskega učenja in učencem pomagati razviti sposobnost spreminjanja poklicne poti v skladu z razvojem industrije. S pravim vodenjem so posamezniki boljše pripravljene na opravljanje izpolnjujočih poklicev in uspevajo v nenehno spreminjajočem se svetu.

Koristni viri o poklicnem svetovanju in usmerjanju za poklice prihodnosti:

[Learning for Careers](#) - ETF (europa.eu) - Evropska unija - Sklad Združenih narodov za otroke (UNICEF) in Evropska fundacija za usposabljanje (ETF) sta združila moči, da bi raziskala potrebe, občutke in izkušnje mladih s poklicnim usmerjanjem in svetovanjem. Namen te raziskave ni le dati glas mladim, temveč tudi bolje razumeti eno od populacij, ki naj bi jim služile službe za karierno orientacijo.

[A Guide to Student Career Exploration and Planning](#), ki je vir za družine in skrbne odrasle, da bi učencem pomagali pri pogovorih. Vsebuje začetna vprašanja, s katerimi lahko z otrokom preverite, kako se počuti, in priporočene dejavnosti, ki mu bodo pomagale pri raziskovanju njegovih interesov. Ta vodnik vsebuje ideje, kako se z najstnikom pogovarjati o poklicih in dejavnostih, ki bi ga lahko zanimali - skupaj z načini, ki mu bodo pomagali razmisliti o njegovih možnostih. Ti pogovori lahko pomagajo najstniku pri načrtovanju nadaljnjih korakov pri izobraževanju, usposabljanju za spretnosti in poklicno pot po srednji šoli.

[Investing in career guidance](#) - Poklicno svetovanje opisuje storitve, ki ljudem vseh starosti pomagajo pri upravljanju njihove poklicne poti ter pri izbiri izobraževanja, usposabljanja in poklica, ki so zanje smiselni. Pomaga ljudem razmisliti o svojih ambicijah, interesih, kvalifikacijah, spretnostih in talentih ter povezati znanje o tem, kdo so, s tem, kdo bi lahko postali v življenju in pri delu. Posamezniki, družine in skupnosti se razlikujejo v sposobnosti predstavljanja in načrtovanja svoje prihodnosti.

[Guiding Principles of Career Development](#) - CERIC je razvil sklop "Vodilnih načel kariernega razvoja". Karierne strokovnjake pozivamo, da ta dokument uporabljajo in delijo na splošno. Ta vodilna načela odražajo več mnenj v CERIC-u in so namenjena kot izhodišče za razprave s strankami, delodajalci, financerji, oblikovalci politik in družinami.

Sobe pobega za učenje

Sobe pobega so inovativna izobraževalna orodja, ki združujejo reševanje ugank in timsko delo za izboljšanje učenja. V izobraževalnem kontekstu sobe pobega učencem omogočajo zanimiv in interaktiven način uporabe kritičnega razmišljanja, reševanja problemov in sodelovanja. Igralci morajo sodelovati pri dešifriranju namigov, reševanju ugank in izpolnjevanju nalog v določenem času, kar spodbuja kognitivno in socialno vključenost. Ta učna metoda, ki temelji na igrah, je še posebej učinkovita pri spodbujanju aktivnega sodelovanja, krepitvi komunikacije in spodbujanju ustvarjalnosti.

Sobe pobega je mogoče prilagoditi različnim izobraževalnim temam, kot so naravoslovje, zgodovina ali matematika, in tako v igro vključiti vsebine učnega načrta. Ponujajo varno in neuspehom prijazno okolje, v katerem lahko učenci eksperimentirajo, se učijo na napakah in prejemajo povratne informacije v realnem času. Aktivni, praktični pristop spodbuja timsko delo, upravljanje časa in razmišljanje zunaj okvirov - veščine, ki so bistvene za učni uspeh in prihodnjo poklicno pot.

Sobe pobega tako služijo kot močno orodje za aktivno učenje, zaradi česar je izobraževanje zabavno in učinkovito. Gamifikacija je postopek dodajanja iger ali igrin podobnih elementov v izobraževanje, da se spodbudi sodelovanje in poveča zadovoljstvo ob zmagi. Gamifikacija obljublja, da bo delo postalo bolj koristno in bo spodbujalo občutek učinkovitosti ter izkušnjo, pri kateri reševanje problemov vodi k večjemu zadovoljstvu. Igrifikacija učenja učiteljem omogoča, da v realnem času delajo na doseganju merljivih in smiselnih ciljev ter ob njihovem doseganju dobijo povratne informacije na višji ravni.

Zakaj so sobe pobega koristne za učenje?

Sobe pobega združujejo igrivost z izobraževanjem ter spodbujajo večjo motivacijo in zavzetost, zlasti med mladimi udeleženci. Njihova sodelovalna narava spodbuja timsko delo, saj igralci rešujejo uganke in izzive, ki pogosto zahtevajo skupinsko delo. Takšna postavitev razvija spretnosti, kot so logično razmišljanje, komunikacija in ustvarjalnost, ki so bistvene tako za izobraževanje kot za poklicno življenje.

Vsaka soba pobega je edinstvena, ponuja različne izzive in povratne informacije v realnem času, ki učence motivirajo. Interaktivno okolje udeležencem omogoča, da znanje uporabijo na praktičen način, zaradi česar je učenje bolj nepozabno. Uganke so lahko na primer prilagojene določenim predmetom, kot je elektrotehnika, kar zagotavlja, da učenci pridobijo ustrezno znanje in se ob tem zabavajo.

Sobe pobega so tudi varen prostor za neuspeh in ponoven poskus, ki spodbuja eksperimentiranje in logično razmišljanje brez strahu pred kaznijo. Napredek se obeležuje z majhnimi in velikimi zmagami, ki nagrajujejo udeležence med igro. Ta zanimiva oblika spodbuja inovativno razmišljanje, timsko delo in reševanje problemov, zato je idealna tako za izobraževalne namene kot za oblikovanje ekipe.

Postavitev sobe pobega KARPO

Ta igralna soba pobega združuje timsko delo, tehnologijo in reševanje problemov ter na zanimiv in poučen način raziskuje karijerne koncepte, usmerjene v prihodnost.

Udeleženci so razdeljeni v pet označenih ekip, vsaka pa kot glavno orodje uporablja telefon. Igra je sestavljena iz šestih postaj z nalogami, od katerih ima vsaka edinstveno nalogo. Ekipe se premikajo po teh postajah in rešujejo uganke, ki zahtevajo sodelovanje in povezovanje.

Osrednja tema igre je predstavljanje poklicev prihodnosti. Na vsaki postaji morajo ekipe opredeliti vidike teh poklicev, kot so naloge, orodja ali pripomočki, ki se uporabljajo, delovno okolje in poklicni naziv. V zadnjem krogu je treba narisati ali vizualizirati poklic prihodnosti.

Igra je zasnovana tako, da spodbuja timsko delo, saj udeleženci sodelujejo na vseh postajah, da bi razvozlati zadnje namige. Odštevalnik se uporablja za ustvarjanje nujnosti, vizualni in zvočni elementi pa povečujejo napetost. Ekipe, ki hitro rešijo uganke, dobijo dodatne izzive, počasnejše ekipe pa lahko po kratkem čakanju zahtevajo namige, kar zagotavlja, da vsi udeleženci ostanejo vključeni.

Tehnologija ima v sobi pobega osrednjo vlogo. Vsak udeleženec ima telefon GSM Alpha Eco, ki se uporablja za interakcijo z uganke, vnos odgovorov in zahtevanje namigov. Sestavljanke vključujejo kode QR, videoposnetke, slike in kode, ki jih je treba vnesti v aplikacijo. Vodja igre nadzoruje dogodek s prenosnega računalnika Acer Nitro 5 in spremlja napredek.

Učni rezultati so osredotočeni na razumevanje prihodnjih poklicev, krepitev timskega dela in razvijanje spretnosti reševanja problemov. Ekipe lahko razmišljajo o svojih izkušnjah in delijo spoznanja z orodji, kot sta Mentimeter ali Slido, ter tako prispevajo h konceptu "sporočil za prihodnost".

Na splošno je soba pobega praktičen in interaktiven način za raziskovanje prihodnjih poklicev, pri tem pa vključuje tehnologijo in sodelovanje v zabavnem in zahtevnem okolju.

Misije KARPO in prihodnja poklicna pot

Prihodnost dela bo oblikovalo šest ključnih nalog, ki so v skladu z globalnimi prednostnimi nalogami. Te naloge se osredotočajo na trajnost, inovacije in tehnološki napredek, ki so ključnega pomena za reševanje izzivov, s katerimi se danes sooča svet.

Časovno odvisna igra sobe pobega

Igra v sobi pobega traja 60 minut (12 minut na misijo), dodatnih 30 minut pa je namenjenih pripravi in zaključku. Časovni pritisk je predstavljen s časovnikom za odštevanje in zvočnimi učinki, kot so tiktakanje ure ali utripanje srca, ki povečujejo napetost. Počasni igralci po zamiku prejmejo samodejne namige, hitri igralci pa odklenejo bonus uganke ali napredujejo na višjo raven.

Udeleženci in potek igre

Udeleženci so ob vstopu naključno razdeljeni v barvno označene skupine, pri čemer se za dodelitev ekip uporabi aplikacija v telefonu. Sodeluje lahko celoten razred, ki se izmenjuje na postajah z nalogami, kjer vsaka skupina opravi eno stopnjo igre. Naloge potekajo v sodelovanju, skupina pa si deli napredek. Pomočniki z umetno inteligenco na telefonih igralcev zagotavljajo navodila in namige, medtem ko določeni člani skupine vnašajo rešitve, da bi spodbudili sodelovanje. Ob koncu igre so udeleženci na seji "Sporočilo prihodnosti" povabljeni, da delijo svoja razmišljanja z orodji, kot sta Mentimeter ali Slido.

Glavna značilnost igre: "Jaz, izumitelj poklicev prihodnosti"

Ta dejavnost se osredotoča na ustvarjalnost in raziskovanje poklicne poti. Igralci na svojih postajah izumljajo poklice v štirih fazah: opredelitev nalog, orodij, lokacij delovnega mesta in delovnih nazivov. Pomočnik z umetno inteligenco pomaga vizualizirati vloge na podlagi vnosov igralcev in tako ustvari edinstvene profile delovnih mest prihodnosti.

Kompetence in rezultati

Igralci med igro ugotavljajo kompetence, povezane z njihovimi nalogami in predvideno kariero. Ti rezultati se delijo skupaj ali posamezno v interaktivnem povzetku. S poudarkom na ustvarjalnosti, zabavi in sodelovanju igra spodbuja udeležence, da si predstavljajo inovativne vloge, hkrati pa poudarja spretnosti za prihodnost.

Energija in trajnost

Prehod na čisto, obnovljivo energijo bo spodbudil številne nove poklice. Strokovnjaki za obnovljive vire energije bodo načrtovali in upravljali sisteme, ki izkoriščajo sončno, vetrno in bioenergijo ter tako zmanjšujejo odvisnost od fosilnih goriv. Vse večji poudarek na energetske učinkovitosti bo ustvaril povpraševanje po inženirjih, ki lahko razvijajo pametnejša omrežja in sisteme za shranjevanje energije. Ti strokovnjaki bodo imeli ključno vlogo pri doseganju svetovnih podnebnih ciljev in zmanjševanju emisij ogljika.

Trajnost bo osrednjega pomena za vse poklice, povezane z energijo. Strokovnjaki bodo morali v svoje delo vključevati okoljsko odgovorne prakse, tako pri načrtovanju novih energetskih sistemov kot pri upravljanju virov.

Misija 1: Energija

Misija poudarja vse večjo potrebo po inovativnih rešitvah na področju mobilnosti pri reševanju mestnih izzivov, kot so prometni zastoji, onesnaženost zraka in energetska neučinkovitost. Udeleženci na tej misiji spoznajo okoljske in družbene koristi zmanjševanja odvisnosti od avtomobilov in spodbujanja alternativnih načinov prevoza, kot so kolesarjenje, hoja in električni javni prevoz. Raziskujejo sodobne koncepte, kot so pametno upravljanje prometa, zeleni koridorji in storitve skupne mobilnosti, ter pri tem spodbujajo kritično razmišljanje, timsko delo in veščine urbanističnega načrtovanja. To poslanstvo udeležence ne le izobražuje o vlogi trajnostne mobilnosti pri izboljšanju kakovosti zraka in zmanjšanju porabe energije. Jih tudi navdihuje, da si zamislijo in prispevajo k oblikovanju prihodnjih mestnih okolij, ki dajejo prednost zdravju, učinkovitosti in trajnosti.

Te interaktivne igre vključujejo udeležence v reševanje urbanih in okoljskih izzivov za ustvarjanje trajnostnih in energetske učinkovitih mest. S skupnimi nalogami, ki vključujejo obnovljive vire energije, ozelenitev mest, energetske učinkovitosti in pametno mobilnost, udeleženci pridobijo praktične izkušnje na področju trajnostnega urbanističnega načrtovanja, timskega dela in reševanja problemov ter spodbujajo ozaveščenost in zanimanje za poklice na področju okoljskih inovacij in trajnostnega razvoja.

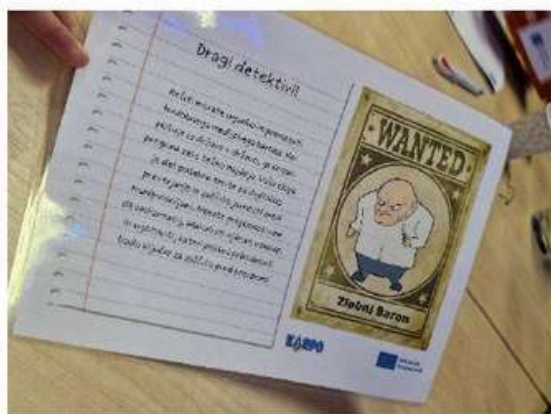
Informacijska in digitalna preobrazba

Zaradi vse hitrejše digitalne preobrazbe se bodo poklicne poti v informacijski tehnologiji širile. Analitiki podatkov, razvijalci umetne inteligence in strokovnjaki za kibernetno varnost bodo zelo iskani za upravljanje, analizo in zaščito vse večjih količin podatkov, ki jih ustvarjajo podjetja in posamezniki. Sposobnost razlaganja podatkov, napovedovanja trendov in varovanja informacij bo bistvena za ohranjanje konkurenčne prednosti.

Digitalna preobrazba se bo dotaknila vseh panog, od zdravstva do kmetijstva. Ustvarila bo nova delovna mesta, usmerjena v vključevanje tehnologije v tradicionalne sektorje. Strokovnjaki bodo morali dobro obvladati delo z umetno inteligenco, avtomatizacijo in digitalnimi platformami.

Misija 2: Informacije

Ta naloga raziskuje nevarnosti dezinformacij, lažnih novic in digitalne manipulacije. Udeleženci spoznajo, kako se lažne informacije širijo, kako jih prepoznati in preveriti vsebino ter kakšen je družbeni vpliv dezinformacij. Cilj je izboljšati medijsko pismenost, spodbuditi kritično razmišljanje ter udeležence pripraviti na odgovorno vedenje na spletu in prihodnje vloge na področju digitalne etike in kibernetne varnosti. Udeleženci se prelevijo v detektive, katerih naloga je zaustaviti zlobnega medijskega barona, ki manipulira z globalnimi informacijami. S pomočjo poglobljenih dejavnosti odkrivajo resnice, ocenjujejo vire in razvijajo orodja za boj proti dezinformacijam. Ta misija udeležence opremi z bistvenimi veščinami za krmarjenje po digitalni informacijski pokrajini ter vzgaja kritične mislece in odgovorne državljane.

Te igre se osredotočajo na razvijanje kritične medijske pismenosti in digitalne odgovornosti, saj udeležence soočajo z izzivi, kot so prepoznavanje lažnih novic, boj proti škodljivemu vedenju na spletu in preverjanje točnosti informacij.

S pomočjo zanimivih ugank in interaktivnih scenarijev igralci krepijo kritično mišljenje, digitalno pismenost in zavedanje o vplivu napačnih informacij, hkrati pa raziskujejo poklice prihodnosti na področju medijev in tehnologije.

Biotska raznovrstnost in skrb za okolje

Ohranjanje biotske raznovrstnosti bo bistvenega pomena za trajnostni razvoj. Svetovalci za biotsko raznovrstnost, okoljski znanstveniki in naravovarstveniki si bodo prizadevali za zaščito ekosistemov in razvoj strategij za trajnostne kmetijske in urbane prakse. Te vloge bodo zahtevale poglobljeno razumevanje ekologije, okoljskega prava in vpliva človekovih dejavnosti na naravo.

Podnebne spremembe še naprej vplivajo na biotsko raznovrstnost, zato bodo potrebne nove tehnologije za spremljanje in zaščito ogroženih vrst. Pri prizadevanjih za ohranjanje bo potrebno sodelovanje med okoljskimi strokovnjaki, oblikovalci politik in tehnologi. Skupaj bodo ustvarili rešitve, ki bodo uravnotežile gospodarsko rast in varstvo okolja.

Misija 3: Biotska raznovrstnost

Ta misija je interaktivna izobraževalna igra, namenjena ozaveščanju o pomenu biotske raznovrstnosti, trajnostnem kmetijstvu in vlogi oprasovalcev, kot so čebele. Igralci v skupinah rešujejo uganke in opravljajo naloge, ki vključujejo razširjeno resničnost (AR), logično razmišljanje in praktične dejavnosti. Igra obravnava teme, kot so raznolikost semen, vertikalno kmetovanje in okolju prijazne kmetijske prakse. Njeno poslanstvo je navdihovati hvaležnost za biotsko raznovrstnost in spodbujati spretnost reševanja problemov hkrati pa promovirati trajnost in ekološko odgovornost.

Igre z navidezno resničnostjo in igre s sestavljanjkami potopijo igralce v izzive, ki spodbujajo biotsko raznovrstnost, varujejo oprasovalce in poudarjajo vrednost naravnih virov. Z interaktivnimi nalogami, kot so prepoznavanje semen, oblikovanje vrta in reševanje skrivnosti, udeleženci razvijajo kritično mišljenje, ekološko zavest in spretnosti reševanja problemov.

Tehnologije prihodnosti

Hiter razvoj umetne inteligence, robotike, biotehnologije in drugih vrhunskih tehnologij bo ustvaril nove poklice, osredotočene na inovacije. Inženirji umetne inteligence, razvijalci robotike in biohekerji bodo premikali meje mogočega in ustvarjali rešitve, ki bodo izboljšale zdravstveno varstvo, promet in celo raziskovanje vesolja. Ti poklici bodo zahtevali globoko razumevanje tehničnih vidikov teh tehnologij in njihovih etičnih posledic. Ker se tehnologija vse bolj vključuje v vsakdanje življenje, bodo morali strokovnjaki na teh področjih upoštevati širše družbene vplive svojega dela.

Misija 4: Tehnologije prihodnosti

Udeleženci v ekipi rešujejo uganke, odgovarjajo na vprašanja in deaktivirajo napravo ("bombo"), ki nadzoruje ključne tehnologije prihodnosti: umetno inteligenco, robotiko, virtualno resničnost, kvantno računalništvo in biotehnologijo. Misija poudarja timsko delo, komunikacijo in reševanje problemov pod časovnim pritiskom, hkrati pa raziskuje najsodobnejše tehnološke teme. Igralec z očali za navidezno resničnost (ali s fizično nastavitvijo) opazuje in opisuje module na napravi. Drugi igralci se posvetujejo s priročnikom ("Bomb Defusal Manual"), ki vsebuje navodila za deaktivacijo. Igralci morajo sodelovati hitro, saj napačni odgovori skrajšajo preostali čas. Misija igralce izzove h kritičnemu razmišljanju, reševanju interdisciplinarnih problemov in razumevanju, kako tehnologija oblikuje prihodnost.

Z interaktivnim raziskovanjem zgodovinskih mejnikov, aplikacij in izzivov udeleženci bolje razumejo ta transformativna področja in njihov vpliv na različne industrije.

Življenjski slog in dobro počutje

Ker se družbe vse bolj zavedajo zdravja in dobrega počutja, se bodo pojavili novi poklici. Ti se bodo osredotočali na ustvarjanje bolj zdravih življenjskih slogov in varovanje planeta. Trenerji dobrega počutja, oblikovalci trajnostne mode in svetovalci za okoljsko politiko bodo vodili prizadevanja za spodbujanje trajnostne potrošnje in bolj zdravih življenjskih okolij.

Te vloge bodo poudarjale pomen duševnega in telesnega zdravja ter povezavo med osebnim blagostanjem in okoljsko trajnostjo. Strokovnjaki na teh področjih si bodo prizadevali ustvariti sisteme in izdelke, ki bodo izboljšali zdravje posameznika in zdravje planeta.

Misija 5: Življenjski slog in dobro počutje

Misija 5 raziskuje ključne vidike zdravega življenjskega sloga, vključno z duševnim zdravjem, osamljenostjo, naravo, telesno dejavnostjo, staranjem prebivalstva in biohackingom. Udeleženci sodelujejo pri dejavnostih in izzivih, ki poudarjajo pomen dobrega počutja, osebnega zdravja in okoljske odgovornosti. Misija udeležence spodbuja k prepoznavanju povezanosti med osebnim zdravjem in okoljsko trajnostjo. Z izzivi o prehrani, telesni dejavnosti, spanju in duševnem zdravju udeleženci pridobijo praktična spoznanja o optimizaciji svojega zdravja ob upoštevanju okolja.

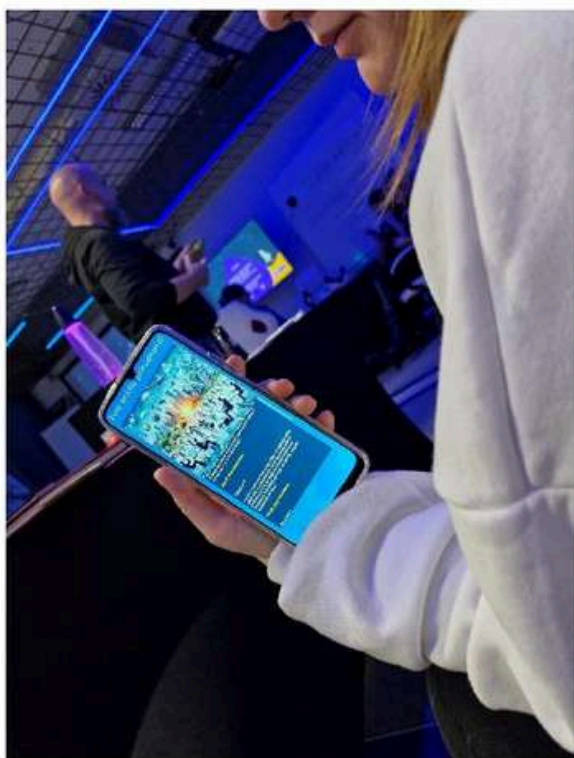

Poslanstvo spodbuja tudi kritično razmišljanje o izbiri življenjskega sloga in vlogi ravnovesja pri doseganju splošnega dobrega počutja. Z obravnavo tem o prehrani, telesni dejavnosti, digitalnim dobrim počutjem, biohackingom, duhovnostjo in uravnoteženo prehrano, igralci razvijajo celostno razumevanje zdravja in krepijo navade, ki koristijo posameznikom in planetu.

Misija 6: Jaz, izumitelj poklicev prihodnosti

Ta misija je ustvarjalna in interaktivna igra, ki je namenjena učencem, da si predstavljajo in izumljajo poklice prihodnosti. Udeleženci v vodenih krogih določajo naloge, orodja, lokacije in imena za nove poklice. Igra vključuje orodja umetne inteligence za povečanje ustvarjalnosti in vizualizacijo njihovih zamisli. Primerna je za individualno ali skupinsko sodelovanje, rezultati pa se delijo prek platform, kot je npr. Mentimeter. Dejavnost se zaključi z razpravami o poklicnih kompetencah prihodnosti in možnih izobraževalnih poteh.

Cilj je spodbuditi udeležence k inovativnemu razmišljanju o poklicih prihodnosti in povezovanju njihovih osebnih interesov z nastajajočimi trendi in kompetencami. Z raziskovanjem domišljjskih in futurističnih poklicnih vlog udeleženci pridobijo vpogled v spretnosti, ki jih bodo morda potrebovali na razvijajočem se trgu dela, ter tako spodbujajo radovednost, ustvarjalnost in poklicno pripravljenost. Učenci si predstavljajo in ustvarjajo svoje idealne poklice v prihodnosti. Pri svojih mislih uporabljajo aplikacijo ali ChatGPT po meri in si predstavljajo življenje za pet do deset let vnaprej. V štirih hitrih krogih opišejo naloge svojega prihodnjega delovnega mesta, orodja, ki bi jih uporabljali, lokacijo delovnega mesta in naziv delovnega mesta. Na koncu dobijo ilustracijo poklica in za navdih raziščejo druge futuristične poklice. Dejavnost pomaga povezati njihove strasti s prihodnjimi možnostmi.

Zaključek

Priročnik ponuja celovit pristop k pripravi posameznikov na spreminjajoči se svet dela s poudarkom na inovativnih metodah, kot so sobe pobega, misije KARPO in sodelovalno učenje.

Sobe pobega, opisane v priročniku, predstavljajo zanimiv in interaktiven način učenja ključnih veščin, pomembnih za prihodnost. S pomočjo potopitvenih in igričarskih izkušenj spodbujajo timsko delo, reševanje problemov, ustvarjalnost in prilagodljivost. Z vključevanjem izzivov, povezanih z uporabo v resničnem svetu, te sobe pobega abstraktne koncepte spremenijo v oprijemljivo učenje, kar poveča motivacijo in ohranitev znanja. Njihovo varno okolje spodbuja eksperimentiranje in logično razmišljanje, zagotavlja takojšnje povratne informacije in krepi odpornost.

Misije KARPO, ki temeljijo na temah prihodnosti, vključno z energijo, biotsko raznovrstnostjo in digitalno preobrazbo, ponujajo strukturiran pristop k raziskovanju in opredeljevanju nastajajočih poklicev. Te misije so usklajene z globalnimi prednostnimi nalogami - trajnostjo in tehnološkimi inovacijami. Z vključevanjem udeležencev v naloge, ki posnemajo izzive iz resničnega sveta - oblikovanje poklicev prihodnosti in reševanje interdisciplinarnih ugank - misije KARPO povezujejo izobraževanje in pripravo na poklic.

Priročnik poudarja pomen medsebojnega sodelovanja pri razvijanju mehkih veščin (komunikacija, čustvena inteligenca in medkulturno timsko delo). Udeleženci skupaj pripravljajo možganske nevihte, strategije in razmišljajo o svojih učnih izkušnjah. To spodbuja globlje razumevanje trajnostnih praks, nastajajočih tehnologij in prilagodljivega načina razmišljanja, ki so bistvenega pomena za delovno silo prihodnosti. S pomočjo sobe pobega oziroma z inovativnim pristopom kariernega svetovanja, usmerjanja in informiranja bomo povečali tudi privlačnost poklicnega izobraževanja.

Z inovativnimi orodji, sobami pobega, in strukturiranim pristopom misij KARPO priročnik dokazuje, da lahko igrifikacija in sodelovanje spremenita izobraževanje v dinamičen in učinkovit proces. Z vključevanjem teh metod lahko izobraževalci učence pripravijo na prihodnost, ki ceni ustvarjalnost, trajnost in prilagodljivost, ter jim tako zagotovijo uspeh v hitro spreminjajočem se svetu. S sobo pobega spodbujamo tudi socialno vključevanje. Je mobilna, kar poveča možnost vključevanja ljudi z manj priložnostmi.

Več o projektu ERASMUS+ KARPO

CENE ŠTUPAR-CILJ:

<https://www.cene-stupar.si/sl/projekti/karierna-soba-pobega-v-prihodnost>

e-mail: andreja.glavac@cene-stupar.si

DANTE: <https://dante-ri.hr/en/eu-project/karpo-2/>

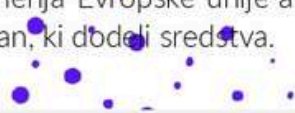
e-mail: info@dante-ri.hr

PANOPTIKUM:

e-mail: marko@multiversum.si

Digitalna knjižica je nastala v okviru projekta ERASMUS+ KARIERNA SOBA POBEGA V PRIHODNOST – POKLICI PRIHODNOSTI IN KOMPETENCE PRIHODNOSTI.

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorjev in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali CMEPIUS-a. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki dodeli sredstva.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CMEPIUS. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them. Project number: 2023-1-SI01-KA210-VET-000156692

Cene Štupar

PANOPTIKUM

USTANOVA ZA
OBRAZOVANJE
ODRASLIH | ADULT
EDUCATION
INSTITUTION

KARPO

CAREER ESCAPE ROOM INTO THE FUTURE